De bries

Albert Kuyle

bron
Albert Kuyle, *De bries*. De Gemeenschap, Utrecht 1929

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/kuyl001brie01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

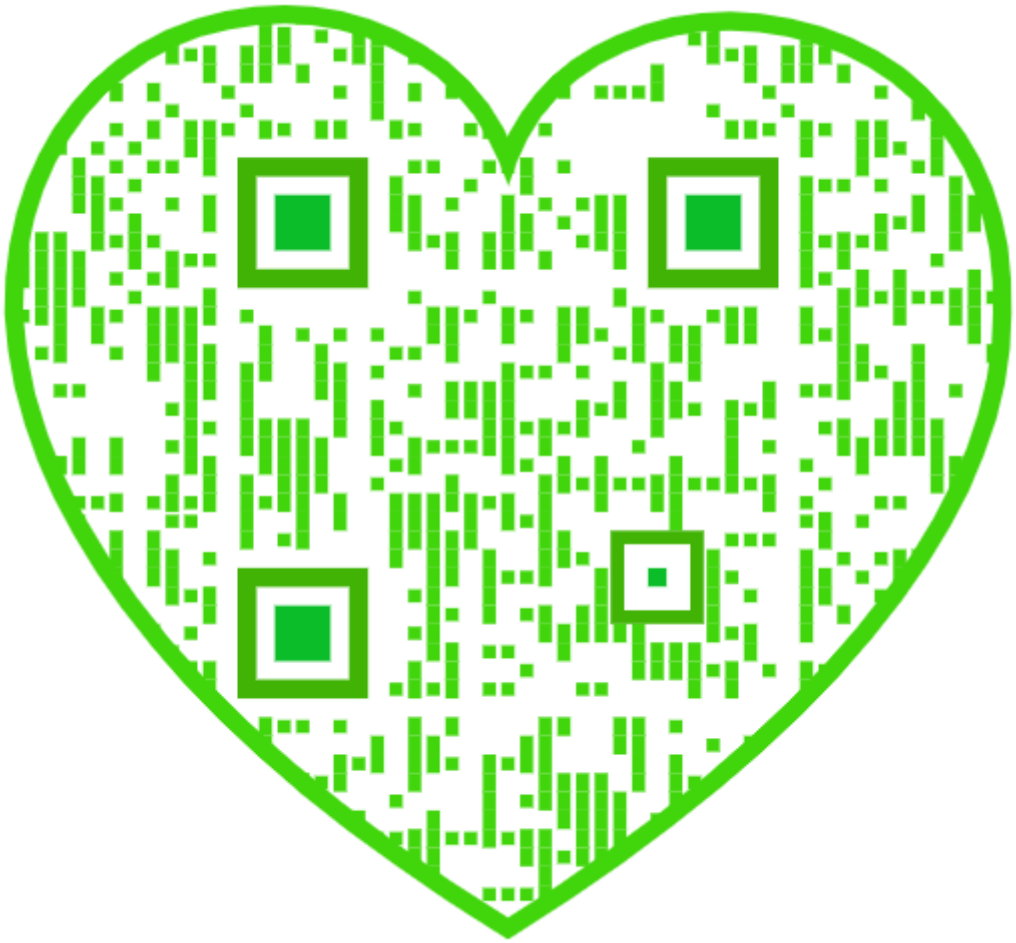

VOOR C. VOS
ADMIRANS ADMIRANTEM

Aquarium
(voor mevrouw L.L.)

DE groene regenbogen dwarrelden door het water. Kwik glansde de bovenlaag; in platte glazen schijven braken de koralen de strooming. Groen was het land, de bodem, waarboven, zilver en laag, het water welfde.

De witte schildpadden groeiden naar het geslacht, hun vinpooten werden zwaarder en het schild hardde zich aan de rotspunten. Waar de kop in de romp schoof, werd de huid soepel, taai als leer, en golfde een rimpel slingerend achter de ronde oogen.

Toen Koewa-Kon de baai in kwam, en met zijn dunne vinnen de wieren aan het trillen sloeg, werd het jaar wakker.

Het leven werd onstuimig bemind.

Maar dit jongensachtige druk-doen van de schildpadden lag achter hem. Zijn kieuw-spleet brak forsch en regelmatig open, en zijn schubben waren gespannen en hard. Eerst deze winter was hij uit de rivier afgezakt, en zijn oogen konden nog niet gewennen aan het witte licht.

In de Orinoco hing altijd schemer in het water, en was de strooming traag en eentonig. Ruige wieren, spitse kiembladen van de bodemplanten. Schaduw van bloemen en rond drijfgroen. Vallende bladen, neerbuigende watervruchten, slijmende wieren. De seizoenen hadden hun vast symbool en de symptomen waren zekerder dan de watertemperatuur. De grootste zwemmer van de school had een morgen zijn kieuwen tè langzaam en tè wijd geopend. Op een open plaats, waar het licht inviel, rende hij een tijd met de kop op het water, snel in kringen; toen draaide hij zijn gele buik naar de zon.

's Avonds was de heele troep uiteengestroomd, en hing Koewa-Kon te slapen onder een dikke vleezige waterbloem.

De zilvervisch leefde in angst. Schichtig krampten zij rond in 't licht, hun blauwe vinnen wentelden razend tegen de stroom. Koewa-Kon voelde dat er gevaar was achter de zware sluierwieren. Een roode zwaardman hakte met zijn scherpe onderkaak naar de snelle schiet-

visch. Hij zakte naar het halflicht, dieper, naar de duisternis, naar het mysterie van hoog en hol, de modder-schuilplaats van de electriceel en de zachte bedden van sidderrog en zware meervallen.

Hoog, recktlijnig langs de groene blaasplanten, zag hij de zeepaardjes vast staan op de stengels, de kronkels zacht trillend, naar de kop gerimpeld en geleed.

Toen sliep Koewa-Kon, zijn goud verduisterde naar zijn zwart, en zijn borst hing een zachte geul in de lauwe bodem.

Venjadi was jong en schoon. Haar borst glansde als de kwikslag van spattend water. Waar haar rug afdeinde naar de scherp-gespleten staart brandde een blauw oog. Haar gezellen werden héél jong naar boven gerukt, toen het dunne kruisnet zijn scherpe ruiten over de bodem lei. Hun oogen trilden bol van ongekende angsten. Ze was alleen verder gezwommen en maakte de lange reis achter de zwierende staarten van troephaaien, die hun buiken

bleekten op het diepste water. Ze zwom, fijn en teer, in het schroevend zog van de kapers. Haar lijf was onrustig, en heel de stroom der gestorven Venjadis raasde in haar bloed. Zij sloeg haar slijm af aan de harde takken die uit de oever staken, en haar zilver en blauw vonkte in de kolken van iedere rivier en achter de kalme bochten van kreeken en waterloopen. Toen wendde haar kop zich naar de baai. Het geslacht lokte; ze zag de paringdansen van de gouden zeelt, en de schichtige sprongen van Loekawaa, die zijn liefste volgde in de schaduwranden van het oeverhout.

Toen haar schaduw recht onder haar voortschoof, een lange vlek die spitste naar de duisternis, voelde ze, hoe het warme water van de baai onder haar borst en over haar rug schoot.

Koewa-Kon zag haar blinken onder de waterlijn, en beminde haar. Zijn goud en zwart gierde achter haar zilver en blauw, zij spanden een regenboog door de diepten, en hun spel was 'n vurige verschrikking.

De middag was bijna vol, toen Koewa-Dee, voor het eerst in dat jaar, zijn man-zijn voelde. Zijn bek stond trillend aan de oeverplanten en op zijn bolle oog balanceerde hij het beweeglijk waterbeeld. Toen hij Venjadi zag, met de snelle Koewa-Kon achter zich, kop aan staart, voelde hij dat het jaar weer rijp was. In zijn paringvlekken gloeide het bloed en zijn staart schroefde strak en scherp naar het wijfje. Venjadi zag de snelle zwemmer aan haar zijde. Het gloeide aan bei haar kanten, zwart en goud, en ze wist niet met wie ze gaan zou. Het was de eerste maal, en ze kon niet weten, dat de dood voor een van beide moest komen eer de nacht inging. Plots schokten de lichten naar elkaar en dwarrelden gouden schubben naar de diepte. Ze hadden elkaar geraakt, waar het goud van de rug begint. Eer Venjadi kon vluchten hief Kon zijn dolkige stekel, zijn rugdoorn, en schoot zijn blikkering onder de buik van Koewa-Dee. Toen Venjadi keerde, wolkte bloed uit zijn kieuwen, en hing een rose darmpijpje slijmend uit zijn kuik. Koewa-Kon bleef

onder hem, in vlugge cirkels, tot er meer bloed kwam, en hij zijn buik héél langzaam naar de zon draaide.

Het wijfje zwom gewillig mee, naar de zwarte kreeken, diep in de baai. De nacht viel over hun water, en hun flanken deinden op de grondstroom.

Het leven werd tusschen hen zoet.

De zeilen stonden als bruine heuvelwanden. Alle touwen lagen geklemd in de blokken, de bolle doeken waren bij-gebrast tot alle schooten spanden. Het water raasde aan de oude steven en de spanten kraakten van de ontzaglijke druk.

Noord-Noord-West liep de ‘Santa-Maria’ scherp op de wind; in de ruimen geurde een groote lading kruiden, waarvan de roken in wolken tot ver om de scheepswand kingen.

John Brown had geen wacht en geen slaap. Zijn roode kop steunde tegen de cocos-tros, die, hoog-gewonden, het anker droeg. John zoog met zijn tong naar de laatste restjes rhum,

die in zijn wang-zak hingen. Zijn pijp wolkte traag en hij hield een dik boek in zijn hand. ‘Tales of...’ Verder was er een teervlek. Hij had gelezen tot de wind zwakker werd, en de kruidengeur aan zijn wimpers hing. Zijn hoofd zakte in de touwen, en zijn hand liet het boek los. De ‘Tales of...’ maakten maar weinig leven, toen ze dansten in het boegschuim. En de ‘Santa Maria’ liep Noord-Noord-West, scherp op de wind.

Het water liep langzaam door alle haarbuisjes in het papier, de lijm werd ontbonden, en alle hout en papierstof zwol. Tot het boek, zwaargezogen, met één pàffende luchtbel, en een paar geluidlooze, zonk.

Na een paar weken leek het boek altijd in de Avondbaai geweest te zijn. Het stond schrijlings met de bandhoeken in de modder, en kleurde al grijs naar de bodem. Koewa-Kon was de eerste, die onder de nieuwe poort doorzwom, en boven zich het lettermozaïek zag, een voornaam licht en donker. 's Avonds, toen

het maanlicht schichtig over kreek en lagune trilde, ging Venjadi in de poort, en hield Koewa-Kon, zwart en goud, de wacht aan de duistere ingang.

Hun geslacht was zéér talrijk. Een goud en blauw firmament in het lauwe water van de Avondbaai.

Krassin 78
(voor Henk Kuitenbrouwer)

FEDOR Fedorowitz was wat zijn vader altijd geweest was: graanweger. Hij had een vaste plaats, en zag met een oogopslag of twee ons mankeerden op een honderd-ponds zak tarwe. Hij woog. Tot de oorlog kwam. Het graan kwam onregelmatig binnen; soms moest in een halve nacht een heel ruim gelost, dat op lange treinen naar de hoofdstad trok, en waarvan geen brood in Archangel achter bleef. Daags zat Fedor op de scherpe rand van de bascule. De zee was blauw als in vredestijd. Mascha verkocht koffie in een zeildoeken tent, die opflapperde in een landbries. Toen de bootwerkers haar tent wilden vernielen om een valsche roebel, die van haar moest komen, had Fedor den grootste met een gewicht een oog uitgeslagen, en na de ruzie zaten zij samen op de schaal. Fedor wilde een zoon die de oogen van Mascha zou hebben, en een huis waarin zij op den oven zou liggen als hij 's avonds thuis kwam. Hij kuste haar wild en sprak donker en gelukkig van den zoon, en van den arbeid dien zij later samen

zouden doen. Mascha had het teerste gezicht van de kade en haar handen lagen op Fedor's borst als een zacht kruis.

In het voorjaar kwamen de barricaden in de straten. Het bleef een week lang stil, stil als in een kelder die misschien straks vol zal loopen met spiegelend, verraderlijk water. Om vier uur 's morgens werd Fedor wakker van het haarscherpe tikken van een machinegeweer op de kade, en toen hij zijn laarzen aantrok hoorde hij hoe de pannen boven zijn hoofd tot gruis sloegen. Er waren twee groepen die vochten. Welke en waarom wist Fedor niet. Toen hij buiten kwam werd hij meegedrongen door een dichte kudde menschen, die gillend heen en weer rende tusschen de twee hoopen steen en hout die de straat afsloten. Vlak vóór hem viel de Joodsche voorzanger en Fedor moest wel zijn zware laars op het witte hoofd zetten want de moeders achter hem drongen met hun kind in zijn rug. 's Avonds stond hij met afgezakte en verscheurde kleeren in een goederenwagen die het land werd ingetrokken. Hij had

een kort geweer, en had op het emplacement twee vrouwen en een kind neergeschoten die in de trein probeerden te klimmen.

Hij reed drie dagen en schoot toen weer. Het werd steeds harder en hij kon niet meer denken aan Mascha en de haven. Hij hoorde alleen de zware knallen van zijn geweer en dan zag hij de roode monden opengaan en de handen naar de borst grijpen. Soms zat hij doodstil achter het machinegeweer met de duim op de knop, en dan zag hij de menschen hard wegloopen en plots voorover vallen. Toen hij in zijn stad keerde, was hij op. Hij had een leven van oorlog in drie maanden saamgedrongen. Zijn jongensgezicht stond hard onder een donkere baard. Hij smeet het geweer tusschen de rails en rende met zijn jas als een zeil achter zich naar de kade, en vandaar naar Mascha's huis. En toen de zon achter de ijzeren bascule stond lei hij met zijn nagels in de voegen van den oven geklemd, en beet hij zijn vingers lid voor lid tot bloed.

's Nachts zag hij wat men hem verteld had.

Mascha was door de officieren onder het bed uitgetrokken en drie dagen en nachten in hun huis opgesloten. Men had haar hooren gillen aan het keldergat, maar meer wist men niet. Wel dat ze op Zondagmorgen was doodgeschoten tegen een boom. Pas het zesde schot had haar getroffen, zoo wild sloeg haar bovenlijf. Fedor drukte het gezicht op de koude vloer, hij voelde dat zijn oogen stuk schrijnden en van het oogenblik af dat hij ging liggen, had hij ze niet geopend. Zijn keel was droog en gezwollen. Rond zijn hart was een gevoellooze plek waar hij met de hand tegen sloeg, en die niet weg wilde gaan. Hij vond haar gebloemde hoofddoek en vouwde die klein en vierkant op, en legde het pakje onder zijn kiel, waar zijn borst een kuil maakte naar den buik toe. Hoe dikwijls leunde daar Mascha's zachte elleboog als zij naast hem zat en droomde van later?

Hij voelde het pakje vierkant en warm op zijn huid. En van toen af leefde hij in een geschonden verleden tijd, met drooge lippen en een

mond die alleen nog maar open ging voor haar zoete naam.

Fedor Fedorowitz was de laatste naam die op de rol werd gezet. Krassin 78. Lichtmatroos, ongeoefend, krachtig gestel. Aan de ijzeren bascule hing groen ijs, de havendammen waren gletscherglad. Het boord van de Krassin was groen en glimmend bespoten met ijzel. De hamer en de sikkel woeien strak naar het Zuiden. Fedors gezicht was achter de tralieruiten van een hangmat. Hij zag hoe de druppels water samenvloeiden op de verwarmingsbuis, hij hoorde zijn laarzen onder aan de hangmat schommelen. Hij had twaalf uur dienst gehad. ‘De eenigste man aan boord’, zei de kapitein, ‘die niets aanvoelt van de waarde van onze taak’. Fedor stond op de steven, een witte streep tegen de witte verschansing. Hij ving het eerst de Poolwind. Hij zag hoe de schotsen kwamen, als een klucht witte zwanen, grazig op een diepgroen water. Hij zag hoe de steven zich glijdend ophief en zonder geluid wegviel

door een groote ijsschots, die krakend spleet tot tegen den einder van mist. Het schip trilde. De signalen gonsden. Het water werd zwarter van kleur. Fedors armen waren gevoelloos tot boven de elleboog. Hij sloeg ze als twee stukken murw hout over elkander. Als hij in de hangmat lag, blokkerig van vermoeienis en opgespaarde ellende, kwam Mascha soms. Haar doekje was ineengekreukeld als een vertrapte bloem. Fedors mond steunde vochtig tegen de rug van zijn hand. Hij zei onafgebroken haar naam. Mascha, Mascha, Mascha.... met zijn oogen stijf geknepen. En als plots een signaal voor de machines tot hem doordrong en hem wegriep uit haar veroverde herinnering, begon hij opnieuw met een hart dat razend klopte en slapen waar een diepe pijn achter leefde, met het aandachtig proeven van haar naam en het leed dat daarin besloten was. Er was geen opstand meer in hem. Maar toen de pope sprak over het Licht waarin eens allen zullen wandelen, en het geluk buiten den tijd, waarin alles wat de ziel verloren had, stralend

en nieuw zou kunnen herwonnen worden, woelde diep in Fedors hart het grondig water van den dood. En toen hij in de schemering op het peilplat stond, knoopte hij zijn dikke kiel en kleederen los, dat de wind als een koude brand tegen zijn borst sloeg. Fedor sliep dien nacht met een glimlach om zijn mond. Hij bleef sterk en krachtig. De inspectie kwam, en de kapitein zag dat iedere zorg voor zijn kleeren en voor zijn uiterlijk weg was.

De Krassin beukt, en per dag vaart hij tienmaal zijn lengte. Er komen groene ijsbergen, zoet water. Na drie dagen dondert de ankerketting door de gaten. Men zal een hut bouwen met proviand en wapenen, als de verlorenen misschien deze kust raken zouden. Fedor is bij de acht die met een sloep den weg hakken naar het land. Hij heeft 's nachts Mascha naast zich gehad, op de rand van zijn hangmat. Zij had een wond aan haar schouder die hij niet stelpen kon. Het was de eerste maal dat Fedor haar zag schreien en toen hij haar dichter tegen zich aan wilde drukken, liep ze weg. Schreiend.

En uit de verte wenkte hem nog klagelijk het geluid. Hij hoort haar schreien terwijl hij de kisten aan land brengt. Hij ziet de wond weer in de roode merken van het tentzeil. De mist verdicht als een net dat strakker en strakker over hen heen wordt getrokken. En als hij vaag de geluiden van de machines hoort over het water, begint hij plotseling te loopen, rechtop en langzaam, het land in. De kou heeft hem in een sterke omarming; de kou drukt hem dood. Het Noorderlicht speelt om hem heen. Geelgroen - geel-groen: het seinlicht van de haven. Er is geen geluid. Zijn voeten zakken diep in de versch gevallen sneeuw. Fedor knielt midden in de ruimte. Zijn knieën zijn aan den grond, zijn hoofd is in het Licht waarin alles herwonnen wordt. Hij maakt zijn brandende borst bloot, die Mascha nimmer zal zien. Hij ligt pal aan de grond, met zijn armen gestrekt als een onzeker kruis. De sneeuw is in zijn oksels als een spelende warmte.

En als een stijf kruis werd Fedor den morgen

daarna aan boord gebracht, en dood gerapporteerd in het journaal.

De honden huilen
(voor Jan Engelman)

HET was de tweede maal dat Winny de groote verandering hoorde in de wind. Nu de laatste drie jongen lang uit het nest waren geloopen, en haar baas weer het rozenhuis verliet voor zijn kapiteinsplaats op de groote vaart, hadden de zusjes van de baas hem erg verwend. Winny mocht voor de haard liggen als 's avonds het kleinste meisje cel speelde, en het oudste brieven schreef aan verre menschen. Ze kreeg mosterd over haar eten, iets waar ze dol op was; de baas gaf dat nooit. De huisknecht had de kennel tusschen de Seringenboomen moeten zetten.

Er hing over de tuin een stille verwachting. De fontein spoot traag een prélude; de seringenboomen werden gelig-paars. Vrijdagavond speelde het zusje een teere Schotsche melodie, toen Winny opstond van het haardkleedje. Een doffe rochel liep golvend vanuit haar roode keelkuil tegen het behang met strepen. Natuurlijk brak het meisje af, en samen susten ze de hond.

Onrustig krabden haar nagels aan de vlokkige

Smyrna-wol, en ze duwde met haar zachte poot-kussens de stilte van zich af. Ze kwijlde; een glanzend dunne zilverdraad uit haar rechterbekspleet. Het zusje aaide de trillende rug met veel volharding; maar iedere keer als de kleine handjes over het zijïge rughaar gleden, jankte de hond klagelijk.

‘Hij staart naar het licht’, zei het meisje.

‘'t Is juist of zij ergens op wacht, of ergens aan denkt’, zei de schrijfster.

Winny draaide steeds om zijn eigen staart, en telkens kwamen de jankhalen naar boven. Zij sloeg, (het meisje was weer begonnen) twee lange melodiekrassen door Mozart, en rilde, van haar rose neus naar beneden.

He huisknecht moest haar wegbrengen. ‘'t Zit in het weer, juffrouw’, zei hij als een kenner. ‘Elk voorjaar doen ze zoo raar.’

En toen hij, zijn vinger tusschen de gladde halsband en de bloedwarme hondennek, het tuinpad afliep, praatte hij zacht tegen Winny. ‘Weet je er een, kameraad? De lucht wordt blauw, hè? Ja jongen, binnen begrijpen ze dat

zoo niet. 't Zijn meisjes, wat? Maar ik zal je toch een stevig kettinkje aandoen. De baas wil niet dat je bemind wordt door al dat schorem. Troost je maar. Alles gaat over, jô.'

Dien avond bracht de wind nog scherper en meer de verandering. De maan stond als een kwikdamplamp over de plassen, beneden, en achter de schuwe visschershuisjes. Winny drukte haar buik op de ketting tot haar haren waren vastgewoeld in de schakels. Over haar oogen liep het maanlicht blinkend, en de halsband schaafde een breede ring op de huid.

Onder de fonteinbak stond het mannetje, in de zware schaduwschijf van de ronde steen, met zijn ooren scherp tegen het witte basalt. Sterker dan de lucht van de netten was de laatste dagen die verwaaiïng van het wijfje in de visschershut geweest. Als hij de wagen uit de stad had teruggetrokken rende hij door de vlier, om de vischlucht uit zijn neus te schuren. En naar het weilandje onder de hoogte. Daar

was de geur, die van de heuvels kwam.

Toen vanavond het tuig van zijn borst werd genomen, kruiste hij langzaam de heuveltop op. Hij struinde, op de lucht af, door hovenierslandjes en hakhout, tot hij voor de muur stond. Elke windstoot beurde de geur daarover.

Nu stond hij onder de fontein. Het vreemde liep in kringen rond hem. Hij was er van omgeven, en zijn lippen trilden tegen zijn jonge witte tanden.

Vanuit zijn borst en buikhaar waaide de boodschap naar de seringenboomen. Winny stond even stil. Er was een dikke gemengde lucht: bijna open bloemen, een vreemd nest en versch water.

Het mannetje stond omhoog, met zijn voorpooten op de fonteinrand, helder uit het water geknipt, en jankte het verlangen uit.

De volgende morgen vond de huisknecht Winny slapend, met de ketting in strakke windingen om zich heen, en het heele nest uiteen getrokken met woeste nagels.

's Middags mediteerde de huisknecht in de garage.

Hij was nu vijf maanden in betrekking, en het eerste meisje dat hij beminde was de jongste dochter van Mijnheer. Deze vertrouwde hem volkomen en hij had kans gezien vijf maanden lang in niets zijn liefde te openbaren. Hij had er een zeker pijnlijk genoegen in, om over haar schoentjes niet langer te poetsen dan over de andere, geen seconde eerder bij haar te zijn als zij schelde, dan op de andere kamers. Overigens werd hij elke dag stiller en meer overtuigd van 's levens idioterie.

Vader had hem geschreven dat God de standen gewild had, en dat het niet goed was dat een volksjongen als hij de oogen opsloeg in begeerte naar een van de rijken. Hij verfrommelde de brief, gooide de kanarie met een prop papier en spuwde in de aschla. Dezelfde woede die hij als krullenjongen had om de nette jongens van de H.B.S. kroop naar zijn hersens. Hij zou misschien een interessante en mooie buitensporigheid gepleegd hebben, als niet zijn wil

teveel getraind was in dienstbaarheid; hij staakte zijn gebaren, en ging zien wie schelde.

Het meisje las een verhandeling over atonale muziek, de huisknecht maakte in de garage haar auto'tje schoon, en Winny raasde als een bezetene in haar kennel. Haar bloed barstte uit de aderen. De heele morgen was de geur weggebleven, en het jaar dreef haar steeds sterker naar de paring. Dien middag heeft de huisknecht zich verraden. Hij had één minuut zijn oogen te weinig onder contrôle, en was zéér eerlijk. Het meisje echter was intelligent.

'Hou je van me?'

'Ja, juffrouw!' zei de huisknecht. Dat hij toen 'juffrouw' zei, maakte alles duidelijk, dacht het meisje. Hij is meer knecht dan minnaar. Ze lachte.

'Dan heb ik tòch goed gedacht. Is de auto schoon? Vergeet dan niet de baan te sproeien; er wordt vanavond getennist.'

En het meisje was dien avond heel moedig; ze deed gouden kousenbanden aan, met een chrysant erop, en huilde alleen binnen. Haar

tanden beten aan haar witte vingertoppen.

Het mannetje at niet, en rende, zoo onder het tuig uit, de heuvel op. Winny stond in de schemerhoek van de kennel. Strak tegen het gaas, met de lange pooten recht onder het slanke lijf. Haar oude stamboom noemde hazewinden van een Iersche abdij en Sloughi's van het Russische hof. Een tik met de vlakke hand op de neus, kon haar uit het leven werpen; een dag natte pooten zou haar tering en dood bezorgen. Maar nu het bloed riep uit deze schooiershond, uit dit vuile beest van de visschershut, dat de schubben van baars en snoek tusschen zijn haren had, en een scherpe lucht van gerookte visch in zijn huid, nu viel afkomst en omgeving weg. Dezen avond zou zij de baas verlaten, de meisjes, en het goede leven van de seringenboschjes.

De huisknecht droeg de rackets en liep achter het meisje. Door de welving der berceaux viel de maan over haar witte tennisblouse en langs

haar mooie beenen. (De huisknecht beminde haar; het was het éérste meisje dat hij beminde, en hij was héél jong).

Op de hoek van het terras gleden de rackets in het gras, en trok de huisknecht het meisje in zijn armen. Hij zoende haar op het hooge, witte voorhoofd, en op haar weeke, roode vrouwenmond. Toen hij losliet hield ze zich staande aan de regenbuis.

'Proleet', schold ze. 'Bah, een huisknecht!' Ze stampte huilend met haar witte voetje op de grond. 'Vanavond nog ga je weg.'

Toen sloeg er een lange roep naar de lucht.

De visschershond stond op de fontein en riep het wijfje. Hij huilde, slechts een keer, lang en aangehouden. Het grint roetste knetterend achter de seringenboomen. Winny stoof in groote sprongen naar de visschershond en schouder aan schouder raasden ze de heuvel af. De zijïge staart van de rijkelui's hond wapperde als franje.

Meisjesdag
(voor Cathérine en Otto van Rees)

DIEN morgen was de wereld ruim en groot. De velden lagen weggeschoven, afgetuimeld naar een donkere laag van wouden in de verte, waarboven een lage horizon blauw trilde.

De zon stond onwaarschijnlijk hoog, rond en wit achter de cirkels van boomgroen.

Het kind was uit het huis gegaan, met vlugge stappen door de vochtige, vroege tuin, tot aan de zware deur, die gewillig openkierde voor het witte gezichtje. Toen begon zij deze ééne dag in de wereld, waarin haar ziel zong in het lichaam, waarin geest en leven samenvloeiden in de glorie van het zijn in God en de natuur. Er waren nog ronde druppels van het spatwater in heur haar, en haar handjes gloeiden van de ruige wrijfmuziek van de handdoek.

Maria, daar gaat je kleine meisje. Het is héél ver beneden je op de wereld. Jij kan er alleen maar bovenop kijken. Je ziet hoe tenger ze is, een klein en weerloos leven tusschen de groote huizen, onder de groote boomen, waarvan jij

alleen de bruisende bovenkant ziet. Maar je weet immers, net als ik, dat ze dadelijk weer te zien is. Leg dan gerust je handen even in je sterrenschoot, en rust van te zien. Ze komt toch naar je toe. Ze komt met je praten. Daarom loopt ze zoo recht uit.

Het kleine meisje is zoo bang dat ze haar gedachten verliest langs de weg. Ze kijkt wel even naar de vlierboom, omdat die nog witter is dan gisteren, maar ze durft de poes niet roepen die op het muurtje zit. Haar lippen zijn op elkaar, en ze gaan niet open voor ze Maria goedenmorgen zeggen zal. De straatjes zijn nog onbegaan. Heel de nacht leeg geweest, donker en warm, en alleen de rozen bewogen op de muurtjes en tegen het postkantoor. Het kind moet drie keer een hoek omslaan, en dan kan ze, rechtuit, in één keer door, de kerk in. Maar van zulke kleine stappen gaan er zooveel in een meter. Ze loopt langzaam omdat de dag haar overal tegen houdt.

Maria is vannacht buiten de kerk geweest. Omdat de menschen héél den dag de kerk voorbij gingen. Ze luisterde en verlangde telkens dat er een de hoek om zou komen, een kindje of een krom oud vrouwtje dat water had gepompt. Elke langzame stap zou op de kerk toe kunnen komen, heller worden in het portaal. En dan zou er een zijn, die ze goed kon doen. Ze was zoo vol met goedheid, dat het haast niet meer te dragen was. Haar Zoon was op reis. Op reis met de oude pastoor naar de kerkjes in de buurt, om allen te kunnen zien en te helpen. En nu ze alleen was, verlangde ze nog onstuimiger dan anders naar de kinderen en de menschen. Ze ging onder de lindeboomen, hoog en stralend in haar witte altaarmantel, die ze opbeurde voor het stof van de weg. Het was er stil, maar de geluiden waren duidelijk die je overdag niet hoort. Het roeren van de eksters in hun slaap, een hond die zijn ketting achter zich sleept, en de wormige appels die dof in het gras vallen. Er is nergens licht! Zelfs de winkel is donker, en

overal zijn de deuren dicht. Ze ziet twee sandalen voor een deur liggen, alsof er een pelgrim overnacht. In dit huis wonen twee zwarte jongens, die kaarsen kwamen brengen toen hun vader door de bliksem getroffen was; achter bij de pomp de jonge vrouw die een keer met haar kindje in de voorste bank zat. Maria wandelt tusschen de huizen als een wit licht. Haar handen streelen de rozen en zij buigt de witte kelk van een hooge lelie voor haar gezicht: de geur van de annunciatie, die zij zich herinnert, als was zij een uur geleden nog in Nazareth. Zij wandelt onder de vochtige vruchtboomen en langs het zingende koren. Een diep pad tusschen twee korenmuren dat meekronkelt met het toeval van de ploegsnee. Zij wandelt langzaam naar haar kleine meisje, voorzichtig de groene poort door en langs de put. Als zij voor het raam staat valt het maanlicht over haar hoofd naar binnen. Het kleine meisje ligt met haar gezicht naar de muur. Heur zachte haren liggen over het laken, en een hand ligt over het dek, open, met de palm

plat, als van een bedelkind. Maria hoort het kind droomen onder het laken. Het droomt van het kleine zusje dat alle woorden verkeerd zegt, en van de bok die tusschen de aardbeien heeft geloopen. En hoe mammie de jurk zal maken met het biesje van engelenblauw.

Maria staat tegen de muur als een witte roos. Zij wrijft het glas met haar doek schoon en kijkt nog eenmaal, met het heilige voorhoofd tegen de ruit. Dan gaat zij weer, zonder geluid, zonder gebaar, over het erf naar de weg. De poes heeft jongen en schuift haar kop tegen de zoom van haar witte kleed.

Het kind ziet de zon geler worden boven het verre koren. Er zijn snoeren van leeuweriken van het gras tot de hemel. En achter het kasteel wordt de zeis geslepen. Het denkt even aan de bloemen, die vanmorgen gemaaid worden met het gras, maar niet lang. Het denkt aan wat het vragen moet in de kerk. De poort van de kerk is wit. Een blinkende wijde opening in de grijze muur. Het is koel in het

kerkje en het wijwater rimpelt even als het handje twee druppels neemt. Een blijft er op het voorhoofd hangen, boven de oogen, en een valt er op de grond. Het licht is hoog en zuiver; maar voorbij het altaar schemert de dag pas over het eikenhout. Maria wacht lachend, maar ook dàt ziet het meisje niet. Ze is nu héél alleen. Zonder het licht en zonder de morgen; ze zit gebogen over het kleine meer van gedachten en verlangt dat Jezus komt. Ze zegt niets en denkt maar onbestemd aan straks, als ze binnen in het leven zal zijn, in het groote Hart van Jezus, en hooren zal hoe de wereld groeit.

God is gekomen met de pastoor, langs het koren, van het groote dorp aan de boschrand. De halmen buigen en de leeuweriken fonteinen naar de hoogste wolk. Hij weet hoe Zijn moeder wacht, en het kind. Het kind dat zij samen beminnen, omdat het zoo arm van de hemel verdwaald is naar de aarde.

Nu buigt het kind en de pastoor en de misdienaars. Ze zijn alle drie arm. Het kind omdat God nog niet gekomen is. De pastoor omdat hij zich onwaardig weet, en omdat hij niet weet hoe nog dichter in God te gaan. De misdienaar omdat zijn konijnen dood zijn, en zijn vader ver in België werkt. God komt onzichtbaar, maar de drie voelen, dat hij gekomen is. En vlugger dan straks gaan de mond en de handen en het hart van de pastoor, omdat hij verlangt met Jezus te gaan in het kind.

Nu is het kind teruggekeerd in het land van voor de geboorte, het speelt aan de stroomen van de Eeuwige Liefde. Het denkt niet, en het vraagt ook niets meer aan Jezus. Het heeft zich gegeven aan het Vuur, als een kleine vlam die opgaat in een grootere. Het is nameloos gelukkig en vervuld van een vreugde die voor niets anders plaats kan laten.

Jezus voert het aan de hand door het witte koninkrijk der Genade.. Het speelt met het Lam.

Dan begint er iets te zingen in het kleine meisje, iets heel hoogs, dat zij zelf niet verstaat. Zij wordt nog ootmoediger, nog kleiner; en zij verlangt alleen nog dat Jezus haar op zal nemen uit de bank, uit het leven.

God ziet nu de wereld door twee kinderoogen. Het kind is in hem verloren. God zorgt voor het kleine zusje, en voor de aardbeien. Hij zorgt voor mammie en voor de jurk. Hij heeft alle vogels aan het zingen gemaakt, en het kind slaapt aan zijn borst. Het slaapt en droomt. Een droom waarin de waarheid zingend omgaat.

De bijen zoemen in de linden als het kind weer buiten staat. Het is een blije muziek, vol en groot, die hoog boven de grond hangt als een dichte nevel. De lindebloesem hangt als een gele franje van de takken en de geur dringt diep in het kind, door de huid en langs de vochtige lippen in de zuivere mondholte: een zoete honingsmaak.

Er hangt geel hooi langs de lindenstammen,

hooi van de weidevelden buiten het dorp, dat van de wagen gegleden is. Het meisje neemt een spiertje in de mond, dat de fijne bloemaar trilt voor haar gezicht. Er is een wreede muffe smaak aan, van iets dat gestorven is.

Ze loopt voor de zon uit en haar schaduw staat fijn en kantig over de blauwe steenen. Over de muurtjes hangen de druiven met kleine groene trosjes en de rozen, bundels roode en witte bloei.

Réné staat bij de poort met de volle emmers in zijn handen. Hij besproeit de lelies en de violieren en de Godspenning, die al witte zilverlingen draagt. Als het meisje goedenmorgen zegt, plukt hij een dikke violierentros, en buigt zich met de bloem over het muurtje. Het meisje staat op de teenen en bedankt heel even. Zij ruikt aan de bloem en gaat zingend verder: het liedje van de prinses die niet dansen mocht; tot ze in de poort gaat. Zij drinkt een mondje vol water aan de pomp. Zij houdt de oogen dicht en laat het koel rondgaan langs het verhemelte en over de tong, en overal

waar God gerust heeft; zij vraagt nog eenmaal heel den dag goed te mogen zijn; dan slikt zij het water in en neemt afscheid van Christus. Zij gaat uit het licht van haar ziel naar buiten, als uit de kamer naar de donkere gang. Zij kust vader, moeder en het zusje. Zij kijkt een prentje achter op de krant die vader leest.

Huwelijk
(voor Charles Nypels)

HET paard van José rukt bladeren van de wilde roos. Het staat met de kop naar het Westen waar de zon zakt, en kneust met elke beweging het harde gras. José staat met zijn hoofd tegen de warme paardenrug. Hij voelt hoe elke beweging van de bek in de spieren doortrilt. Hij denkt: het moet nu Vrijdagavond zijn. Vijf dagen rijden, vijf nachten slapen. Vijf dagen: prairie, armoebosch, hard-klinkende rotsgrond en zwerfsteenen. Vijf avonden: stilte, avondrood en maanbogen. Vijf nachten: sterrenregen, beestengehuil en een stroomend melkwegvuur.

Hij zal morgen onder de hooge middag-zon in de vlakten van Malita zijn, waar zij woont. De Ster-zeven ranch, de eenigste boerderij in de vlakte met een jong meisje onder de balken. Maria moet hem verwachten want hij gaf in het najaar een brief mee aan de veekooper: in het voorjaar de bruiloft!

De oude man zal gevloekt hebben; misschien heeft hij haar geslagen; misschien weet hij nog niets. Maar dan zal hij het merken. Ze moet

een vrouw geworden zijn: nog méér zwart haar, en met wijde heupen. Het zal haar tijd zijn een man te volgen. Hij heeft rozen geplant voor hij vertrok; hij heeft blinkend aluminium uit de stad en nieuw golfijzer op de daken. Ze kan komen; het bed is groot genoeg. Het paard trekt met de pooten en slaapt. José rolt zich in de gestreepte deken en slaapt. Zijn jongensmond is boven een roode streep. Hij lacht in zijn slaap en kust iemand. Midden in de nacht wordt hij wakker. Het paard staat vierkant en steil tegen de nachthemel; het geweer en het zadel staan tegen een boomstam. De nacht moet half om zijn. Over tien uur is hij in de vlakte van Malita. Hij slaapt en glimlacht.

Het paard valt licht in zijn pooten: José schokt zacht op en neer. Zijn donkere hand verlengt de hoedrand: hij zoekt naar het blinkende van een dak in de verte. De vlakte golft voor de wind uit; er zijn twee boomen, mager en rechtop. José heeft brood gegeten zonder af te stappen; hij wierp het paard een korst toe, en bleef

zitten. Het zadel broeit onder zijn broek. De vliegen zitten op de natte paardenlip. Hij maakt een korte schaduw op het gras; de teugels hangen lang neer; de zon staat tegen zijn linkerwang als een warme hand. Eindelijk staat de ranch op de horizon: een hakblok met een punt omhoog. Het paard komt niet meer in draf; José denkt sneller en meer naar het einde toe. Zij zal binnen zijn: in de keuken of aan de tafel. Hij zal afstappen en de oude man zal hem door de poort zien komen. Zij zullen schrikken en naar buiten loopen en voor hem staan. Als hij de oude man goedendag gezegd heeft zal hij haar kussen. Hij zal haar lippen kussen en haar oogen. Hij zal zijn arm om haar schouders slaan...

Hij klakt met de tong: het paard draaft even aan. ‘De vrouw wacht.’

We draven als het zomer wordt,
als het zomer wordt,
naar de jonge wei en de koeien,
als het Zomer wordt!

Hij trekt de punt van zijn roode das wat uit. Hij rolt zijn hoedrand wat in en slaat de blaren uit de schapenfranje van zijn broek. Hij veegt in lange streken het een-week-dikke stof van zijn hooge laarzen; hij slikt een paar keer en maakt zijn lippen nat.

Maria staat voor het raam. Zij ziet door de wasem van de soeppot de horizontlijn en de eene wolk die overdrijft. Ze heeft sinds het najaar gedacht aan José en het huwelijk; aan het huwelijk en het kindje; aan het kindje en de kleeren. Ze heeft van de Roodkop linnen gekocht en neteldoek, en patronen geknipt uit The Ladys Home J. van 1913. Ze heeft honderd malen een draad in de naald gestoken en iedere keer dacht zij dat vader vragen zou: waarvoor die kleeren? Hij heeft uren bij haar gezeten zonder iets te zeggen. Hij droomt van de long-drive en het free-grass in den verleden tijd. Hij heeft twintig jaar zwijgen geleerd vóór zijn vrouw hem dit jonge bloed schonk, er liggen twintig jaar tusschen

zijn kind en hem. Twintig jaar vechten tegen de home-steaders die hun persoonlijkheid en de colt-revolver verruilden voor een rol prikkeldraad. Twintig jaar lezen in het Woord Gods, dat eere toebedeelt aan de gebieders en volgzaamheid vraagt van de kinderen. Zij mag niet trouwen. Zij moet naast hem zijn tot hij sterft. Het kan nog lang duren, maar zij moet wachten. Als hij dood is wordt de ranch verkocht en kan zij weggaan. Er zal geld genoeg zijn om terug te keeren naar de steden met de trams. Hij weet hoe mooi ze is: eens stond haar deur op een kier, toen zij zich wiesch in de groote teil. Het vorig voorjaar heeft José hem om haar gevraagd. Hij heeft geweigerd en gezegd dat zij wachten moest.

Maria kijkt door de wasem. De honden slaan aan. Zij hoort de piepscharnieren aan de keerboom voor het erf. Zij ziet José; en zij roert door. Hij is bruiner dan het vorig jaar; hij is mooier. Een jonge held met een breede borst. Nu komt de bruiloft.

Als zij binnenkomt staat José in de andere deur van de kamer. Hij kijkt naar de oude man. Maria kijkt naar vader en naar José. José gaat schrijlings op een stoel zitten en kijkt haar lachend aan. ‘Het is voorjaar,’ zegt hij. ‘Ja,’ zegt Maria. ‘Ik heb je verwacht.’

De oude man schuift zijn bord achteruit. Hij kijkt niemand aan en gaat langs José de kamer uit. Hij fluit Billy. Als zijn paard gezadeld is, rijdt hij weg. José staat voor het raam. Hij heeft zijn arm om haar schouders en voelt hoe zij warm is en jong. De vier oogen rijden achter de oude man aan. Maria voelt zich vreemd in het lijf. Als op een schommel.

De oude man rijdt rechtuit langs het koeienpad. Nu draaft hij; en hij ziet niet om. Hij wordt een verre ruiter; een stip; zij zien hem niet meer tusschen de andere puntjes op de horizon.

‘Hij wil ons bang maken,’ zegt José. Dat is het laatste woord over de oude man.

Hij ziet nu goed dat Maria hem heeft ver-

wacht: haar haren hangen in een zware wrong op een nieuw geruit kleedje. Zij draagt zijden kousen en grijze schoentjes. Ze zit op José's knie, en hij kust haar. Zijn mond ruikt even naar Engelsche tabak, en hij heeft een lidteeken naast zijn linker wenkbrauw. José draagt haar onverhoeds naar haar kamer. Zij zit als een schoolmeisje aan zijn borst.

Billy rijgt haar een paar hooge rijlaarzen aan. Hij vraagt niets.

'Vader zal tegen den avond wel terug komen,' zegt ze hem.

Zij stapt in José's bruine hand en dan op de schimmel. José springt in het zadel en buigt zich naar haar. Dan stapt hij toch weer af, en schrijft: 'we gaan trouwen, wees niet koppig, geef een brief mee aan de veekooper. We wonen op de Cody 8 ranch'. Als hij weer zit klakt hij met de tong. Hij rijdt een half paard voor. Hij ziet niet om. Hij hoort Maria soms slikken achter zich. Hij hoort de beugelriem schuren tegen haar laarzen. Zij worden verre ruiters; zij worden stippen; dan

kan Billy ze niet meer onderscheiden van de andere stippen op de horizont.

‘Zie je nu wel?’ vraagt José naar achter.

‘Ik wist het wel, lieveling,’ zegt Maria.

De paarden draven.

Poëzie
(voor Willem Maas)

REGGY Oleer stond tegen den schoorsteenmantel en dicteerde een hoofdstuk van zijn nieuwe roman. Als hij nog oog gehad had voor andere schoonheden dan die de heldin uit zijn roman bezat, zou hij hebben gezien dat Kitty Williams, die achter de machine zat, dien middag blinkende haren had, en dat haar beenen, die ze achteruit onder haar kruk stak, in seringkleurige kousen staken. Was zijn blik nog meer naar de aarde gezonken, dan had hij haar allerliefste kleine voetjes gezien, die gestoken waren in lila avondschoentjes. Maar Reggy Oleer had zijn succes pas achter den rug en stond op het punt de beste bladzijde te dicteeren van het boek, dat hem er voor goed brengen zou. Hij klemde de bekrabbelde velletjes in één hand en hield in de andere een dikke sigaret.

‘Lieveling’, articuleerde hij, ‘je zult de meesteresse zijn van een onvermoeden droom’. De machine rikketikte, en Kitty's rug bewoog zachtjes heen en weer. Het was een geluk voor Reggy's gemoedstoestand, dat hij haar gezicht

niet zag. Anders was de pagina nooit afgekomen en zouden alle gebeurtenissen die moeten volgen, in den aanvang onmogelijk zijn gemaakt. Kitty's gezicht lachte heel even. Een discreet lachje, dat half overging in een trek van nieuwsgierigheid naar den volgenden zin. Reggy humde als een veteraan in het Parlement. ‘Je zult de vrouw zijn op den regenboog, en eeuwig zal je onbereikbaar zijn voor de smarten der aarde,’... Toen sloeg de Westminsterpendule vijf maal en trok Kitty haar seringkleurige beenen onder de kruk uit. Vijf uur was haar tijd, en Reggy lei, met een oprechte zucht zijn handvol blaadjes onder een presse-papier. ‘U is hardvochtig’, zei hij, terwijl hij Kitty in haar jas hielp. ‘Morgen gaan we verder’, troostte ze. En toen, een beetje overmoedig: ‘Ik wil nu eerst eens wat prozaïsche liefde genieten’. Ook zonder dat ze dit had gezegd, wist Reggy wel dat haar winkelchef onder de arcaden wachtte. Het was een van de jongens die lachende tanden hebben, en Reggy had het paar al eens nage-

staard als hij met zijn sportboy-stap naast haar korte pasjes wandelde. Hij keek nadenkend over haar heen uit het eenigste venster. Misschien keek hij een beetje zielig, want ze voelde dat ze nòg iets zeggen moest. ‘U moest er ook eens meer uitloopen, mister Oleer. En dan heele andere dingen tegen de meisjes zeggen, dan die mannen uit uw boeken’. Lachend wuifde ze met haar taschje en rikketikte de trappen af. Reggy staarde nog uit het venster. Hij zag eenzelfde soort venster aan den overkant, maar op de plaats waar zijn encyclopedie stond, stond bij de overbuur een kan vol gouden regen.

‘... als die mannen uit uw boeken’. Maar de mannen uit zijn boeken hadden dan toch maar van het laatste een rond getal van dertigduizend doen verkoopen. En ze zouden maken dat dit meer dan vijftigduizend koopers vond. Zijn mannen waren bezield met prachtige ridderlijke gevoelens. Zij konden drie uur automobiel-rijden zonder naar het frissche gezichtje

naast zich te zien. Zij onderwierpen een vrouw door hun hooge voornaamheid, hun sterkte. En in den milden tijd van hun leven zongen ze een hoog en vervoerd lied voor hunne vrouwen. Slechts een heel enkele maal dacht Reggy dat er toch eigenlijk niet meer zulke mannen waren. Wat hij schreef werd nooit gezegd, misschien had Kitty gelijk! Hij moest heele-andere-dingen tegen de meisjes zeggen dan de mannen uit zijn boeken. En hoe meer hij er over nadacht, hoe meer hij dacht dat zij gelijk had. Hij wond zich op tegen zijn manier van leven, tegen de encyclopedie en tegen het open venster. En na tien minuten heftige gedachten holde Reggy met zijn hoed achter op het hoofd de trappen af. Hij was niet meer Reggy-van-de-boeken, maar Reggy-van-de-schemering. Reggy-van-de-boeken had woest de getypte vellen van zijn nieuwe roman over den grond gesmeten.

Niemand zal het mevrouw Brown kwalijk nemen, dat zij, terwijl Reggy uit was, de kamer

opruimde; en evenmin dat zij de vellen tiksel voor scheurpapier aanzag. Want zij kende niet de gewoonte van groote schrijvers om hun beste copie tegen den grond te smijten. En wat was er tegen dat zij mevrouw Redman het geleende roomkloppertje terugzond, netjes verpakt in de drie eerste alinea's van Reggy's vijfde hoofdstuk? Mevrouw Redman woonde aan den overkant en hield ook pensionnaires; een ervan woonde achter het open raam met den gouden regen en was pas negentien. En behalve dat ze negentien was heette ze Peggy en was een beetje verwend door het succes van een zomer en een winter achter elkaar.

Het was na het diner dat ze een papier zocht om een kapot horloge in te pakken, en in de keukenkast van mevrouw Redman de twee eerste alinea's van Reggy's vijfde hoofdstuk vond. Van dat oogenblik af verlangde Peggy alleen maar naar een man die haar ‘de vrouw op den regenboog’ zou noemen. Toen ze uitging was het omdat de kamer te klein was voor haar droom. Ze zocht het park en den zwa-

ren geur van de rijke seringenbloesem, en ze droomde telkens opnieuw: de man die haar zou zingen, zou dichten van zijn liefde...

Reggy was vastbesloten. Met een gezicht van nu of nooit lachte hij tegen de meisjes in de autobus. Hij kocht een veel te groote anjelier voor zijn knoopsgat, en toen hij vlak voor een parkingang den kassier van zijn uitgever tegen kwam, keek deze hem verschrikt aan. Misschien dacht hij dat de laatste afrekening dubbel was uitbetaald, speelde Reggy door het hoofd.

Het schemerde toen hij, al iets kalmer, in het seringenlaantje van het park liep. Maar de schemering van een witte panama boven een bankrand was genoeg om het vuur opnieuw in hem te ontsteken. Hij gebruikte de gewone schemering-formule om naast haar te komen zitten, en nadat hij een paar maal de ongewendheid had ingeslikt, noemde hij haar, bij wijze van begin ‘lieveling’ en ‘kindje’. Toen het mondje onder de panama openging, schrok

Reggy. Want het meisje begon met te zeggen dat zij alle mannen vervelend vond, omdat zij allemaal hetzelfde zeiden. Reggy schoof iets verder van haar weg. Toen hij zijn meening over deze kwestie uiteen wilde zetten, ontdekte hij dat zij wat men noemt ‘beslagen’ was.

‘Heeft u er al eens over gedacht, dat een meisje wel eens graag vrouw genoemd zou willen worden, in plaats van altijd “kindje” of “lieveling”? Dat ze wel eens graag een regenboog beloofd zou willen hebben in plaats van een auto? Dat ze graag zou hebben dat een man haar de meesteresse van zijn droom noemde, in plaats van haar te zeggen dat hij aan haar dacht terwijl hij zijn banden bijpompte?’

Peggy zei nog veel meer, en Reggy zat paf. Hij stond recht voor de bank, en stotterde. Hij zei eigenlijk niets de eerste twee minuten. En alleen omdat het meisje adem schepte, had hij kans om te zeggen, dat zij waarschijnlijk zijn boeken had gelezen.

‘Ik lees nooit kasboeken’, zei Peggy snibbig.

En verder? Verder kwam op dat moment de maan door de seringen en praatte Reggy Oleer heel vlug over liefde en hij zei precies hetzelfde wat de mannen in zijn boek met de oplage van dertigduizend stuks zeiden. Het was laat toen de panama op Reggy's knie hing en het haar van Peggy over zijn jas.

De mannen uit het nieuwe boek zijn nog ridderlijker en Peggy en Reggy koopen samen meubels van de tantièmes.